



PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 111/23

Luksemburgā, 2023. gada 22. jūnijā

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-281/22 | G. K. u.c. (Eiropas Prokuratūra)

Eiropas Prokuratūras (EPPO) veiktās pārrobežu izmeklēšanas: Ģenerālvokāte T. Čapeta iesaka Tiesai nospriest, ka tādai pārbaudei tiesā, kas notiek asistējošā Eiropas deleģētā prokurora dalībvalstī, būtu jāattiecas tikai uz procedūras jautājumiem

EPPO ir augsti attīstīta savstarpējās atzīšanas sistēma ar iestrādātiem aizsardzības pasākumiem, kas garantē pamattiesību aizsardzību

Eiropas Prokuratūrai (EPPO) ir tādu noziegumu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas pilnvaras, kuri skar Eiropas Savienības finanšu intereses. Tiesa šajā lietā pirmo reizi tiek aicināta interpretēt tiesību instrumentu, ar ko ir izveidota šī prokuratūra un paredzēti noteikumi tās darbībai, proti, EPPO regulu.

Šajā lietā vairākas fiziskas un juridiskas personas ir apsūdzētas par plašas sistēmas izveidi, lai no Bosnijas un Hercegovinas Eiropas Savienībā ievestu biodīzeļdegvielu, kas, kā tie apgalvo, esot ražota no izlietotās pārtikas eļļas. Šī "izlietotā pārtikas eļļa" iepriekš Bosnijā un Hercegovinā esot ieviesta no ASV. Taču pastāv aizdomas, ka biodīzeļdegviela jau bija ražota ASV – bez Bosnijā un Hercegovinā veiktas pārstrādes vai ražošanas. EPPO ar Eiropas deleģētā prokurora, kurš nodarbojas ar lietu (Vācijā), starpniecību veic pirmstiesas izmeklēšanas par šiem, iespējams, nepatiesajiem apgalvojumiem attiecībā uz notikumiem, kuru dēļ radušies aptuveni 1,295,000 EUR lieli ieņēmumu zaudējumi. Apgalvotie zaudējumi ir Savienības finanšu intereses un tātad ietilpst EPPO jurisdikcijā.

Lai gan galvenā izmeklēšana notiek Vācijā, EPPO uzskatīja, ka ir jāveic pārrobežu izmeklēšana arī Austrijā. Tāpēc (Vācijas) Eiropas deleģētais prokurors, kurš nodarbojas ar lietu, uzdeva asistējošajam Eiropas deleģētajam prokuroram (Austrijā) veikt kratīšanu apsūdzēto īpašumā un uzlikt tam arestu.

Tomēr atbilstoši Austrijas tiesībām šādam izmeklēšanas pasākumam ir nepieciešama iepriekšēja tiesas atļauja. Tāpēc asistējošais Eiropas deleģētais prokurors no tiesas saņēma atļaujas veikt kratīšanu un izņemt, iespējams, apsūdzošus dokumentus un datu nesējus.

2021. gada 1. decembrī apsūdzētie Apelācijas tiesā Vīnē (Austrija) iesniedza apelācijas sūdzības par Austrijas tiesu apstiprinātajiem kratīšanas pasākumiem. Tie apgalvoja, ka atļautie kratīšanas un aresta pasākumi nebija nedz nepieciešami, nedz samērīgi.

Apelācijas tiesa nolēma uzdot Tiesai jautājumus, lai noskaidrotu, vai tai ir atļauts veikt pilnīgu pārbaudi (kā tā rīkotos iekšzemes situācijās), vai arī tās pārbaude būtu jāattiecinā tikai uz procedūras jautājumiem par aplūkoto pārrobežu izmeklēšanas pasākumu izpildi.

Šīs dienas secinājumos ģenerālvokāte Tamara Čapeta [*Tamara Čapeta*] pēc Tiesai pieejamo interpretācijas iespēju izvērtēšanas un ņemot vērā EPPO efektivitāti, kā arī pamattiesību aizsardzību, iesaka Tiesai nospriest: **EPPO regula ir**

jāinterpretē tādējādi, ka asistējošā Eiropas deleģētā prokurora (*in casu* Austrijā) tiesa var pārbaudīt vienīgi aspektus, kas saistīti ar izmeklēšanas pasākuma izpildi, un tai ir jāpieņem Eiropas deleģētā prokurora, kurš nodarbojas ar lietu (*in casu* Vācijā) vērtējums, ka pasākums ir pamatots.

Vispirmām kārtām un galvenokārt ģenerālvokāte norāda, ka *EPPO* regula tikai daļēji reglamentē *EPPO* notiekošo procedūru. Svarīgi piebilst, ka tajā nekas nav teikts par iepriekšējas tiesas atļaujas nepieciešamību pārrobežu izmeklēšanas pasākumiem, kas atstāti dalībvalstu krimināltiesību ziņā.

Viņa arī uzsver, ka *EPPO* iecerēta kā efektīvs mehānisms, lai cīnītos pret noziegumiem, kuri kaitē Savienības finanšu interesēm, un tas ietver pārrobežu izmeklēšanas.

Pilna pārbaude tiesā asistējošā Eiropas deleģētā prokurora dalībvalstī izraisītu to, ka *EPPO* pārrobežu izmeklēšanas kļūtu par mazāk efektīvu sistēmu, nekā bija iecerēts. Uzdevumu sadale attiecībā uz tiesas atļauju tādā veidā, ka asistējošā Eiropas deleģētā prokurora dalībvalsts tiesa var pārbaudīt vienīgi aspektus, kas saistīti ar izmeklēšanas pasākuma izpildi, nav pretrunā *EPPO* regulas formulējumam un labāk atbilst tās mērķim radīt efektīvu sistēmu cīņai pret noziegumiem, kas skar Savienības finanšu intereses.

Ģenerālvokātes ieskatā šāds risinājums, kas izriet no tā, ka *EPPO* ir progresīvāks savstarpējās atzīšanas instruments, aizsargā arī aizdomās turēto un apsūdzēto personu pamattiesības pārrobežu izmeklēšanās, it īpaši raugoties *EPPO* regulas plašākas sistēmas kontekstā.

Konkrētāk, *EPPO* regulā ir ietverti vairāki aizsardzības pasākumi, kuri nodrošina pamattiesību aizsardzību. To vidū ir, piemēram, saziņas mehānisms starp Eiropas deleģēto prokuroru, kurš nodarbojas ar lietu, un asistējošo Eiropas deleģēto prokuroru, kad uzdots veikt pārrobežu izmeklēšanas pasākumu, precīzs aizdomās turēto un apsūdzēto personu tiesību *EPPO* procedūrās saraksts un dalībvalstu pienākums nodrošināt tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret *EPPO* procesuālajiem aktiem.

Tādējādi tas, ka Eiropas deleģētā prokurora dalībvalsts tiesa var pārbaudīt vienīgi aspektus, kas saistīti ar izmeklēšanas pasākuma izpildi, nodrošina, ka *EPPO* efektīvi veic savus uzdevumus un neapdraud pamattiesību aizsardzību.

PIEZĪME. Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns secinājumu [teksts](#) atrodams *CURIA* tīmekļvietnē.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieci kopā ar mums!

